

Lleis

Llei 17/2025, del 9 d'octubre, de modificació de la Llei 1/2015, del 15 de gener, per l'eradicació de la violència de gènere i de la violència domèstica.

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 9 d'octubre del 2025 ha aprovat la següent:

Llei 17/2025, del 9 d'octubre, de modificació de la Llei 1/2015, del 15 de gener, per l'eradicació de la violència de gènere i de la violència domèstica

Exposició de motius

Malgrat els nombrosos esforços duts a terme, la violència de gènere i la violència domèstica continuen sent un drama comú i recurrent en l'àmbit internacional, i tal i com les va definir l'Organització de les Nacions Unides a la IV Conferència Mundial de 1995, són una clara manifestació de les relacions de poder històricament desiguals entre dones i homes.

Davant d'aquesta realitat incontestable, el Principat d'Andorra ha impulsat diverses reformes legislatives per fer front a aquest tipus de violència, com per exemple, en matèria penal i en relació amb la normativa de família i, també a través de la promulgació de la Llei 1/2015, del 15 de gener, per l'eradicació de la violència de gènere i de la violència domèstica.

Aquest darrer text es va configurar com un instrument legislatiu integral i multidisciplinari, que té com a eix transversal la prevenció d'aquest tipus de violència mitjançant mecanismes diversos de socialització i d'educació.

Tanmateix, la Llei no oblidava el necessari acompanyament a la víctima, en un reconeixement exprés de la seva situació de vulnerabilitat. Per aquest motiu, la Llei dedica un capítol sencer, el capítol quart, a la defensa, protecció i tutela judicial de la víctima.

Paral·lelament a aquestes actuacions a nivell de normativa interna, el Principat d'Andorra es va adherir al Conveni del Consell d'Europa sobre la prevenció i la lluita contra la violència envers les dones i la violència domèstica, fet a Istanbul l'onze de maig del 2011.

El Conveni en qüestió contempla entre les seves disposicions l'establiment de mecanismes d'indemnització o de compensació que permetin donar suport econòmic a les víctimes de violència de gènere i de violència domèstica, sense, però, desvirtuar el principi que ha de ser l'autor del delicte el responsable pels danys ocasionats per ell.

L'establiment d'aquest tipus de mecanisme requereix un marc legislatiu que estableixi un sistema garant, àgil i eficaç, i que alhora sigui coherent amb el necessari manteniment de l'equilibri de les finances públiques.

Per aquest motiu, es promou aquesta Llei de modificació de la Llei 1/2015, del 15 de gener, per l'eradicació de la violència de gènere i de la violència domèstica que instaura, per primera vegada, un sistema de prestacions econòmiques a favor de les víctimes de determinats delictes; el qual té caràcter subsidiari a la responsabilitat de l'autor i a l'eventual existència d'altres sistemes de compensació.

La configuració d'aquest sistema com a part integrant del marc normatiu contingut a la Llei referida troba la seva raó de ser en el caràcter, la vocació i la naturalesa multidisciplinària i integral d'aquest text normatiu.

En atenció al que s'ha exposat, s'incorpora un capítol cinquè a la Llei 1/2015, del 15 de gener, per l'eradicació de la violència de gènere i de la violència domèstica; capítol que s'estructura en nou articles, destinats a definir quines persones poden ser beneficiàries del sistema de prestacions econòmiques que s'hi preveu, així com els supòsits de concessió, denegació i limitació d'aquestes prestacions.

S'estableix també un règim d'incompatibilitats per a la percepció de les prestacions referides, i es regula el procediment de sol·licitud, així com els terminis aplicables a la prescripció de l'acció per sol·licitar aquestes prestacions.

Finalment, s'estableix expressament la possibilitat, a favor del Govern, d'exercir l'acció de subrogació i d'iniciar procediments de revisió, segons el cas, tot en estricte respecte i compliment del principi d'equilibri de les finances públiques; i es preveu un règim transitori dirigit a aclarir a partir de quin moment són aplicables les prestacions econòmiques instaurades pel present instrument legal.

La Llei es clou amb dues disposicions addicionals, relatives a l'obligació del Govern d'efectuar campanyes d'informació sobre el sistema de prestació que s'instaura a través d'aquesta Llei i a la substitució de la terminologia emprada per la Llei 1/2015 abans referida, i amb quatre disposicions finals, referents a la modificació dels òrgans competents en matèries relatives a la igualtat, segons previst en altres textos legals, al desplegament reglamentari, a la confecció dels projectes de textos consolidats de la Llei de constant referència i dels textos que es modifiquen, i a l'entrada en vigor.

Article 1. *Modificació del títol de la Llei 1/2015*

Es modifica el títol de la Llei 1/2015, del 15 de gener, per l'eradicació de la violència de gènere i de la violència domèstica, que queda redactat de la manera següent:

“Llei per a l'eradicació de la violència de gènere i de la violència domèstica”

Article 2. *Addició del capítol cinquè a la Llei 1/2015*

S'addiciona el capítol cinquè a la Llei 1/2015, del 15 de gener, per l'eradicació de la violència de gènere i de la violència domèstica, integrat per nou articles, amb el redactat següent:

“Capítol cinquè. Sistema de prestacions econòmiques

Article 26. *Sistema de prestacions econòmiques*

1. S'estableix un sistema de prestacions econòmiques en benefici de les víctimes dels delictes de violència de gènere, de maltractaments en l'àmbit domèstic o dels delictes contra la llibertat sexual comesos contra una dona al territori nacional, amb el resultat de lesions greus o de danys greus contra la integritat física o la salut, física o psicològica, o de mort, i sempre que compleixi les condicions per ser-ne beneficiària, segons previst a l'article següent.

2. El sistema de prestacions econòmiques previstes en aquest capítol té caràcter subsidiari a la responsabilitat de l'autor del delicte i a l'eventual existència d'altres sistemes de compensació.

3. L'Estat ha de rescabalar de l'autor del delicte l'import de les prestacions satisfetes, de conformitat amb les disposicions de l'article 33.

Article 27. *Persones beneficiàries*

1. Poden accedir a les prestacions previstes en aquest capítol les persones que, en el moment en què es cometi el delicte, siguin andorranes o les que, malgrat no ser-ho, tinguin la seva residència legal, efectiva i permanent al Principat d'Andorra, o siguin nacionals d'un altre Estat que reconegui prestacions o ajudes anàlogues a les persones andorranes en el seu territori.

2. La condició de víctima a l'efecte d'aquest capítol s'ha d'acreditar a través de la sentència condemnatòria ferma.

3. Poden accedir a aquesta prestació, a títol de víctimes directes, les dones, incloses les menors de divuit anys, que pateixin les lesions o els danys previstos a l'article següent, com a conseqüència directa del delicte.

4. Tanmateix, són persones beneficiàries a títol de víctimes indirectes, en el cas de mort de la víctima directa, i amb referència sempre a la data en què s'ha produït la defunció, els seus fills menors d'edat no emancipats i els fills majors d'edat amb discapacitat que depenien econòmicament d'ella.

A l'efecte d'aquest apartat, es consideren dependents econòmicament els fills que, abans de la defunció de la víctima directa, es trobaven al seu càrrec i que, a la data referida, tenien uns recursos personals iguals o inferiors al llindar econòmic de cohesió social i béns amb una valoració igual o inferior a la puntuació establerta al barem de valoració patrimonial, segons definits per la normativa en matèria de serveis socials i sociosanitaris.

Si hi ha diversos fills, l'import de la prestació s'ha de dividir en parts iguals entre ells.

Article 28. *Concepte de lesions i danys*

1. A l'efecte d'aquest capítol, són lesions greus les que menyscaben la integritat corporal o la salut física o psicològica de la persona i que incapaciten amb caràcter temporal o permanent la persona que les ha patit.

2. Les lesions corporals o els danys a la salut física o mental han de tenir entitat suficient per suposar un grau de menyscabament de, com a mínim, el 33%, en el cas de la incapacitat permanent, o una situació d'incapacitat temporal superior a tres mesos, en funció de la valoració efectuada en el marc del procediment penal seguit i que hagi servit de base per a la determinació de l'import de la indemnització a càrrec de l'autor del delictes.

Article 29. *Incompatibilitats*

1. L'abonament de les prestacions no és compatible amb el cobrament, per part de la víctima, de les indemnitzacions per danys i perjudicis causats pel delictes que s'estableixin mitjançant sentència.

No obstant això, és procedent l'abonament d'una part de la prestació prevista en aquest capítol en cas que el culpable del delictes compleixi de forma parcial l'obligació d'indemnització, sense que en cap cas la víctima pugui percebre pels dos conceptes un import superior al que fixi la resolució judicial i sense que la diferència a pagar pugui superar el límit previst a l'article següent.

2. Així mateix, les prestacions que preveu aquest capítol són incompatibles amb les indemnitzacions a què la víctima tingui dret a través d'un sistema d'assegurança privada, així com, en el supòsit d'incapacitat temporal de la víctima, amb la prestació que li pugui correspondre per la incapacitat en el règim públic de seguretat social.

No obstant el que estableix el paràgraf anterior, és procedent l'abonament de la prestació prevista en aquest capítol, a la persona beneficiària d'una assegurança privada si l'import de la indemnització que ha de percebre en virtut d'aquesta és inferior a la fixada en la sentència i sense que la diferència a pagar pugui superar el límit previst a l'article següent. L'import de la indemnització corresponent a l'assegurança privada s'ha de deduir de l'import de la prestació prevista en aquest capítol.

Igualment, és procedent l'abonament de la prestació prevista en aquest capítol, a la persona beneficiària d'una prestació per incapacitat temporal sota el règim públic de seguretat social si l'import de la prestació que ha de percebre en virtut d'aquest règim és inferior a la indemnització fixada en la sentència i sense que la diferència a pagar pugui superar el límit previst a l'article següent. L'import de la prestació per incapacitat temporal s'ha de deduir de l'import de la prestació prevista en aquest capítol.

Article 30. *Criteris per determinar l'import de la prestació*

1. L'import de la prestació no pot superar en cap cas la indemnització fixada en la sentència.

2. Reglamentàriament, es poden establir límits addicionals a l'import de la prestació prevista en aquest capítol, calculats sobre la base del salari mínim interprofessional, en funció del grau d'invalidesa o d'incapacitat temporal.

Igualment, per la via reglamentària es poden establir coeficients correctors, aplicables sobre els límits previstos als apartats anteriors, i que es poden basar únicament en els criteris següents:

- a) La situació econòmica de la víctima.
- b) El nombre de persones que depenen econòmicament de la víctima.
- c) El grau d'afectació patit per la víctima.
- d) El fet que la víctima sigui menor d'edat.
- e) L'existència de violència vicària.

L'aplicació dels límits i coeficients previstos en aquest apartat en cap cas no pot suposar que la quantia de la prestació superi l'import de la indemnització fixada en la sentència.

3. A l'efecte de l'apartat anterior, s'entén per violència vicària el tipus de violència de gènere que, amb l'objectiu de causar perjudici o dany a una dona, sigui exercida sobre els seus familiars menors d'edat per part del cònjuge o parella de fet, antic o actual, amb independència que l'autor del delictes comparteixi o hagi compartit el mateix domicili que la víctima.

Article 31. *Prescripció de l'acció*

L'acció per sol·licitar la prestació prescriu pel transcurs del termini d'un any, el còmput del qual s'inicia una vegada transcorreguts tres mesos des de la data en què s'hagi requerit judicialment el pagament de la indemnització a l'autor del delictes i sense que aquest hagi satisfet totalment el pagament referit.

Article 32. *Competència i procediment*

1. Les sol·licituds de prestació presentades a l'empara d'aquest capítol han de ser tramitades i resoltes pel ministeri competent en matèria de serveis socials, i han d'anar acompanyades de:

- a) La còpia de la resolució judicial que estableix l'import de la indemnització a càrrec de l'autor del delictes.
- b) La còpia de la documentació que acrediti el grau de menyscabament ocasionat per les lesions o la durada de la incapacitat temporal, segons escaigui.

Reglamentàriament, es pot establir l'obligació de la persona sol·licitant d'aportar documentació addicional a la referida als apartats anteriors.

2. La sol·licitud s'ha de resoldre en el termini màxim de dos mesos. En cas de silenci administratiu, la sol·licitud s'ha d'entendre denegada.

3. El ministeri competent en matèria de serveis socials pot sol·licitar a les autoritats policials, al Ministeri Fiscal i als tribunals la informació necessària per resoldre sobre les sol·licituds de prestació.

En tots els casos, ha de sol·licitar l'informe del tribunal que va dictar la resolució penal per conèixer si la indemnització acordada ha estat satisfeta, totalment o parcial, per l'autor del delictes. Aquest informe ha de ser emès per l'òrgan judicial competent en el termini màxim d'un mes. En cas que de l'informe es desprengui que el cobrament de la indemnització es troba en fase d'execució, se suspèn el termini de resolució de la sol·licitud de la prestació fins que es conegui el resultat de l'execució referida.

Igualment, la sol·licitud de qualsevol dels informes previstos en aquest apartat suspèn el termini de resolució del procediment de sol·licitud de prestació econòmica fins la recepció, per part del ministeri competent en matèria de serveis socials, de l'informe del què es tracti.

4. Contra la resolució del ministeri competent es pot interposar recurs en els termes que estableix el Codi de l'Administració.

Article 33. *Acció del Govern*

1. El Govern se subroga de ple dret en els drets de la víctima fins l'import total de la prestació que li ha satisfet i reclama a l'obligat civilment pel fet delictiu l'import total de la prestació pagada.

2. El Govern es pot constituir com a part en el procés penal o civil que se segueixi, sense perjudici de l'acció civil que hi exerceixi el Ministeri Fiscal.

3. Les accions seguides pel Govern en aplicació d'aquest article han de garantir que la seguretat de la víctima sigui preservada de manera adequada en tot moment.

Article 34. *Procediment de revisió i revocació de la prestació del Govern*

1. El ministeri competent en matèria de serveis socials pot acordar la revocació, total o parcial i exigir el reemborsament de la prestació concedida, en els casos següents:

- a) Quan, des del moment d'entrega de la sol·licitud, o amb posterioritat a la resolució administrativa que acordi la prestació, la persona beneficiària obtingui per qualsevol concepte la reparació total o parcial del perjudici sofert en els tres anys següents a la concessió de la prestació. La persona beneficiària de la prestació ha d'informar al ministeri competent en matèria de serveis socials d'aquesta circumstància.
- b) Quan la prestació s'hagi obtingut sobre la base de l'aportació de dades falses o deliberadament incompletes o a través de qualsevol altra forma fraudulenta, així com l'omissió deliberada de circumstàncies que determinin la denegació o reducció de la prestació sol·licitada.

2. En cas que el ministeri competent en matèria de serveis socials consideri que concorre algun dels supòsits previstos a l'apartat anterior, ha de notificar a la persona beneficiària l'inici del procediment de revisió, amb indicació dels motius que justifiquen l'obertura del procediment i la informació i/o documentació requerida als efectes de verificació, i li atorga un termini de quinze dies hàbils per complir el referit requeriment.

3. Contra la resolució del ministeri competent en matèria de serveis socials es pot interposar recurs en els termes que estableix el Codi de l'Administració.

4. La revocació de la prestació econòmica comporta l'obligació de la persona beneficiària de retornar els imports satisfets pel Govern.

5. El dret d'iniciar el procediment de revisió previst en aquest article prescriu al cap de quatre anys a partir de la data en què s'ha d'entendre concedida la prestació de la que es tracti. Aquest termini s'interromp per qualsevol actuació del ministeri competent en matèria de serveis socials, notificada a la persona concernida."

Disposició addicional primera. *Campanyes informatives*

El Govern ha de dur a terme campanyes informatives per donar a conèixer a la ciutadania el contingut del sistema de prestacions econòmiques que s'instaura a través d'aquesta Llei.

Disposició addicional segona. *Terminologia i referències*

1. El terme "eradicació" contingut al cos de la Llei 1/2015, del 15 de gener, per l'eradicació de la violència de gènere i de la violència domèstica s'ha de substituir pel terme "erradicació".

2. Les referències al ministeri en matèria de salut i benestar social contingudes a la Llei 1/2015, del 15 de gener, per l'eradicació de la violència de gènere i de la violència domèstica, s'han d'entendre fetes al ministeri competent en matèria de serveis socials, excepte pel que respecta a la referència continguda a l'apartat 2 de l'article 20, que s'ha d'entendre efectuada al ministeri competent en matèria d'igualtat o, si no n'hi ha, a la secretaria d'Estat en matèria d'igualtat.

Disposició transitòria. *Sol·licitud de les prestacions previstes al capítol cinquè*

Les prestacions previstes al capítol cinquè són aplicables en relació amb les resolucions penals recaigudes a partir del 12 de febrer del 2015, inclòs, sempre que la sol·licitud corresponent es presenti dins el termini màxim de dos anys comptats des de l'entrada en vigor de la present Llei de modificació de la Llei 1/2015, del 15 de gener, per l'eradicació de la violència de gènere i de la violència domèstica.

Disposició final primera. *Competències en matèria d'igualtat*

Les referències contingudes als articles següents, efectuades al ministeri competent en matèria de benestar social o al d'affers socials s'han d'entendre fetes al ministeri competent en matèria d'igualtat o, si no n'hi ha, a la secretaria d'Estat en matèria d'igualtat:

- L'article 29 de la Llei 13/2019, del 15 de febrer, per a la igualtat de tracte i la no-discriminació.
- L'article 1 de la Llei 9/2017, del 25 de maig, de mesures per lluitar contra el tràfic d'essers humans i protegir-ne les víctimes.

Disposició final segona. Desplegament reglamentari

El Govern ha d'aprovar, en el termini màxim de tres mesos a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, les disposicions reglamentàries necessàries per al seu desenvolupament.

Disposició final tercera. Textos consolidats

S'encomana al Govern, en els termes previstos a l'article 116 del Reglament del Consell General, que en el termini màxim de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei presenti al Consell General els projectes de consolidació de la Llei 1/2015, del 15 de gener, per l'eradicació de la violència de gènere i de la violència domèstica; la Llei 13/2019, del 15 de febrer, per a la igualtat de tracte i la no-discriminació i la Llei 9/2017, del 25 de maig, de mesures per lluitar contra el tràfic d'essers humans i protegir-ne les víctimes, amb la incorporació de totes les modificacions que s'hi han produït.

Disposició final quarta. Entrada en vigor

Aquesta Llei entra en vigor l'endemà de ser publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Casa de la Vall, 9 d'octubre del 2025

Carles Ensenyat Reig
Síndic General

Nosaltres els coprínceps la sancionem i promulguem i n'ordenem la publicació en el Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Emmanuel Macron
Copríncep d'Andorra
President de la República Francesa

Josep-Lluís Serrano Pentinat
Copríncep d'Andorra
Bisbe d'Urgell